

**TÜRKİYƏ RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ
İLƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ
ARASINDA
MÜDAFIƏ SƏNAYESİ SAHƏSİNDƏ ƏMƏKDADAŞLIQ HAQQINDA
S A Z İ Ş**

Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti (bundan sonra ayrılıqda “Tərəf” və birlikdə “Tərəflər” adlandırılacaq),

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinin məqsəd və prinsiplərinə bağlı olduqlarını təsdiq edərək,

qarşılıqlı fayda və hüquq bərabərliyi prinsipləri əsasında daha da inkişaf etdiriləcək və gücləndiriləcək dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin dünyada sülh və təhlükəsizliklə yanaşı iki ölkənin müştərək mənfeətlərinə də töhfə verəcəyini vurğulayaraq,

hərbi təchizat və silah sahəsində elmi və texniki bacarıqlarından istifadə edərək müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi istəklərini ifadə edərək,

qarşılıqlı hörmət və qarşılıqlılıq prinsiplərinə bağlı olaraq,

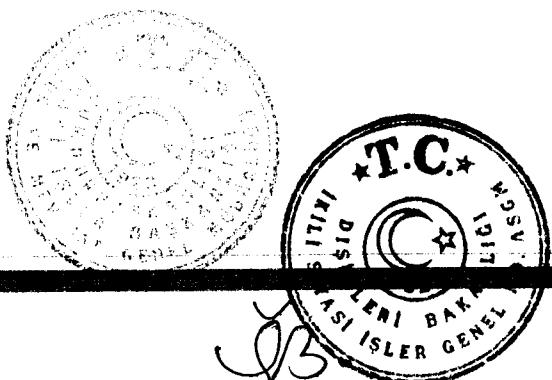
aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

**Maddə 1
MƏQSƏD**

Bu Sazişin məqsədi Tərəflər arasında müdafiə təyinatlı mal və xidmətlərin təkmilləşdirilməsi, istehsalı, tədarükü, ardıcılılığı və müvafiq texniki, eləcə də, maddi-texniki təminat sahələrində daha səmərəli əməkdaşlıq vasitəsilə Tərəflərin müdafiə sənayesi sahəsində bacarıqlarını inkişaf etdirərək müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığı təmin etməkdir.

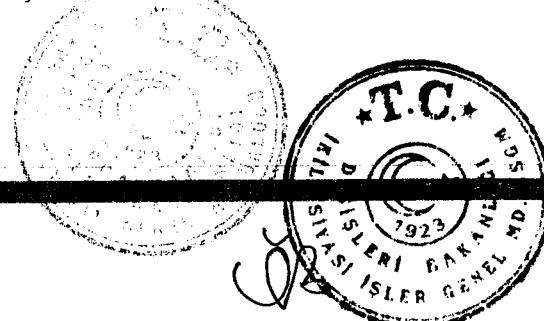
**Maddə 2
ƏHATƏ DAİRƏSİ**

Bu Saziş, Tərəflərin səlahiyyətli orqanları və/və ya müdafiə sənayesi müəssisə və təşkilatları arasında müdafiə sənayesi sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlıq fəaliyyətlərinin əsaslarını əhatə edir.

Maddə 3 **ANLAYIŞLAR**

1. "Saziş" - Türkiye Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişi ifadə edir.
2. "Müdafiə sənayesi mal və xidmətləri" - müvafiq maddi-texniki təminat üzrə dəstəklə birlikdə silah və hərbi təchizatı və bu silah və təchizatın işlənilib hazırlanması, təkmilləşdirilməsi və istehsal üçün zəruri olan material və xidmətləri ifadə edir.
3. "Əməkdaşlıq" - Tərəflərin öz qanun və qaydalarına uyğun, qarşılıqlılıq prinsipi əsasında bu Sazişin məqsədləri üçün öhdəliklərinə götürdükləri fəaliyyəti ifadə edir.
4. "Birgə Komissiya" - üzvləri Türkiye Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyi Müdafiə Sənayesi Müşavirliyinin və Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin nümayəndələrindən ibarət, hər iki Tərəfin bərabər sayda təmsil ediləcəyi və bu Sazişin müddəalarının həyata keçirilməsi, şərhi və lazımlığı təqdirdə ediləcək dəyişikliklərlə əlaqədar vəzifələri icra edən Komissiyani ifadə edir.
5. "Rəsmi iş" - bu Sazişə və ya bu Saziş əsasında bağlanacaq digər sazişlərə uyğun olaraq icra olunacaq vəzifələri ifadə edir.
6. "Göndərən Tərəf" - Qəbul Edən Tərəfin ölkəsinə bu Sazişin məqsədlərinə uyğun olaraq heyət, material və təchizat göndərən Tərəfi ifadə edir.
7. "Qəbul edən Tərəf" - bu Sazişin həyata keçirilməsi üçün Göndərən Tərəfin heyətini, materialını və təchizatını öz ölkəsində qəbul edən Tərəfi ifadə edir.
8. "Qonaq heyət" - bir Tərəfin digər Tərəfin ölkəsinə bu Sazişin icrası üçün göndərdiyi hərbi və/və ya mülki heyəti ifadə edir.
9. "Himayədə olan şəxslər" - Qonaq Heyətin öz milli qanunvericiliyinə görə baxmaq məcburiyyətində olduğu və ona bağlı olan şəxsləri ifadə edir.
10. "Üçüncü Tərəf" - Tərəflərdən başqa hər hansı başqa bir şəxs, və ya subyekt, qurum və ya hər hansı bir ölkənin hökuməti, hər hansı bir dövlət və ya beynəlxalq təşkilat, həmçinin onların səlahiyyətli nümayəndələrini ifadə edir.
11. "Keyfiyyət zəmanəti" - Tərəflər arasında razılaşdırılan prosedur, standart, norma və aidiyyəti texniki şərtlərə uyğun olaraq müdafiə təyinatlı məməlatların və ya xidmətlərin istehsal, keyfiyyət səviyyəsi və istifadə şərtlərinə uyğunluğunu təminat altına alan bütün fəaliyyətləri ifadə edir.
12. "Mənbə Tərəf" - səlahiyyəti daxilində məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və ya materialları tərtib edən Tərəfi və ya beynəlxalq təşkilatı ifadə edir.

13. "Alan Tərəf" - məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materialları Mənbə Tərəfdən alan Tərəfi ifadə edir.

14. "Məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materiallar" - forma, növ və ya göndərilmə üsulundan asılı olmayaraq məxfilik qrifi ilə işaretlənən və milli təhlükəsizlik maraqları baxımından milli qanunlara uyğun olaraq səlahiyyətsiz əldəetmə, istifadə və ya məhv edilməyə qarşı qorunması zəruri olan hər hansı məlumat, sənəd və ya materialları ifadə edir.

15. Təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarə" - bu Saziş çərçivəsində və hər bir Tərəfin qanun və qaydalarına uyğun olaraq məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materialların təhlükəsizliyinə cavabdeh olan idarəni ifadə edir.

16. "Kommersiya sırrı" - xarakter baxımından təsnifatdan kənar, kommersiya baxımından həssas olan və ya mülkiyyət hüquqlarını əhatə edən sənədləri ifadə edir.

17. "Obyektin təhlükəsizlik sənədi" - bir obyektdə mövcud olan və ya mövcud olacaq məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və ya materialların və yaxud həmin obyektdə icra edilən məxfi dərəcəli layihənin fiziki təhlükəsizliyini təmin etmək üçün obyektin mövcud olduğu yer və ətraf mühit şəraitində aslı olaraq üzləşə biləcəyi mümkün xarici və daxili təhdidlər nəzərə alınmaqla layihələndirilmiş mühafizə tədbirlərinin istənilən məxfilik dərəcəsinə uyğunluğunu göstərən və hər bir Tərəfin Təhlükəsizlik üzrə Səlahiyyətli İdarəsi tərəfindən öz milli qanun və qaydalarına uyğun olaraq verilən rəsmi sənədi ifadə edir.

18. "Bilməsi zəruridir prinsipi" - rəsmi iş ilə əlaqədar və/və ya konkret bir vəzifənin icrası istiqamətində məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və materiala buraxılış zərurətini ifadə edir.

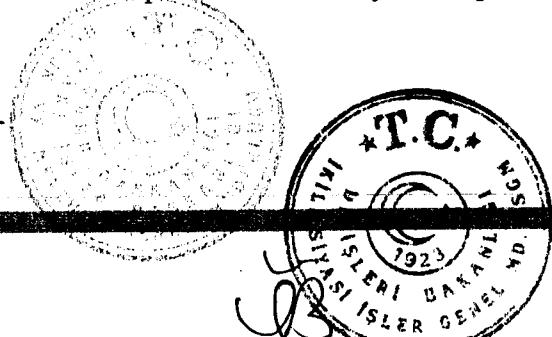
19. "Fərdi təhlükəsizlik sənədi" - bir şəxsin məxfi dərəcəli məlumata, sənədə, materiala və ya məxfi dərəcəli layihəyə bilməsi zəruridir prinsipi çərçivəsində buraxılış əldə edə bilməsi və ya onların mühafizə edildiyi və yaxud istifadə edildiyi məxfi dərəcəli yerlərə giriş icazəsini təmin edən hər bir Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarələri tərəfindən öz milli qanun və qaydalarına uyğun olaraq verilən rəsmi sənədi ifadə edir.

20. "Əqli mülkiyyət hüquqları" - Tərəflərin dövlətlərinin ərazisində təsdiq edilən elmi, ədəbi və incəsənət sahəsində ixtiralarla əlaqədar bütün hüquqları və müəlliflik hüquqlarını (patent hüquqları da daxil olmaqla), qeydiyyatda olan və olmayan əmtəə nişanları (xidməti nişan da daxil olmaqla), qeydiyyatlı və qeydiyyatsız layihələr, məxfi dərəcəli məlumatlar (kommersiya sırları və texniki məlumatlar da daxil olmaqla) və əqli fəaliyyət nəticəsində yaranan digər hüquqları ifadə edir.

Maddə 4 ƏMƏKDADAŞLIQ SAHƏLƏRİ

Tərəflər müdafiə sənayesi ilə əlaqədar olaraq aşağıdakı sahələrdə əməkdaşlıq edəcəklər:

1. Tərəflərin Silahlı Qüvvələrinin ehtiyacı olan ehtiyat hissə, alət, müdafiə təyinatlı materiallar, hərbi sistemlər, texniki göstəricilər və texniki təchizat ilə əlaqədar birgə araştırma, təkmilləşdirmə, istehsal və modernizasiya üçün münasib şərtlərin təmin edilməsi;
2. Tərəflərin dövlətlərinin ərazisində hərbi təchizat sahəsində birgə araştırma, təkmilləşdirmə və istehsal layihələri nəticələrinin tətbiq edilməsi;
3. müdafiə sənayesi mal və xidmətləri sahəsində araştırma, layihə, təkmilləşdirmə və istehsal;
4. hər iki Tərəfin alət və təchizatının modernizasiyası ilə birlikdə müdafiə sənayesi mal və xidmətlərinin istehsal və təchizatı sahəsində qarşılıqlı yardım;
5. silah və texniki təchizatın və onların hissələrinin birgə istehsalı və daha da təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə Tərəflərin müvafiq strukturları arasında müqavilələrin yerinə yetirilməsinin təşviq edilməsi;
6. Keyfiyyət zəmanəti ilə bağlı Tərəflərin istifadə etdiyi müdafiə sənayesi standartları haqqında məlumat və müvafiq sənədlərlə birlikdə elmi-texniki məlumatların mübadiləsi;
7. qarşılıqlı razılılaşma və Tərəflərin milli maraqları ilə beynəlxalq qaydalardan irəli gələn öhdəliklər nəzərə alınaraq Tərəflərin birgə layihələrində istehsal edilən son məhsulların Üçüncü Tərəflərə satışı;
8. iki Tərəfin əlaqələndirilməsi ilə silahlı qüvvələrin inventarında mövcud olan ehtiyacdən artıq müdafiə təyinatlı mal və xidmətlərin Tərəflərin müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq satılması, alınması və yaxud başqa mal və xidmətlərlə mübadilə edilməsi sahəsində əməkdaşlığın həyata keçirilməsi;
9. Tərəflərin müdafiə sənayesi müəssisə və təşkilatları arasında əlaqələrin, tədqiqat mərkəzlərinə ediləcək ziyarətlərin və işçi heyətlərinin mübadiləsinin təşviq edilməsi;
10. Tərəflərdən hər birinin dövlətinin ərazisində birgə istehsal edilən və ya təkmilləşdirilən hərbi və müdafiə təyinatlı məmulatların qarşılıqlı tədarükü;
11. hər iki Tərəfin və razılışdırıldığı təqdirdə Üçüncü Tərəflərin müdafiə təyinatlı məhsullarının istehsalı, təkmilləşdirilməsi, texnologiya və modernizasiyası sahəsində birgə proqramlar üçün şərtlərin formalasdırılması;
12. Tərəflər arasında birgə və yaxud qarşılıqlı satış, tədarük, istehsal, modernizasiya, texnologiya ötürülməsi, tədqiqat və təkmilləşdirmə işlərinin həyata keçirilməsi üçün müdafiə sənayesi mal və xidmətlərinə dair layihələrin icrası və bu layihələrə dair tapşırıqların Tərəflər və/və ya Tərəflərin müvafiq strukturları arasında imzalanacaq sazişlər, anlaşma memorandumları və protokollar və ya müqavilələr çərçivəsində icra edilməsi;

13. Üçüncü Tərəflər üçün birgə istehsal və təkmilləşdirmə mövzusunda Tərəflər arasında müqavilələrin bağlanılmasının təşviq edilməsi;
14. Tərəflərin səlahiyyəti daxilində hərbi texniki qurumlar, müdafiə sənayesi təşkilatları və təmir-bərpa müəssisələri arasında əməkdaşlıq edilməsi;
15. Tərəflərin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən müdafiə sənayesi sərgisi və simpoziumlarında qarşılıqlı iştirakın təmin edilməsi.

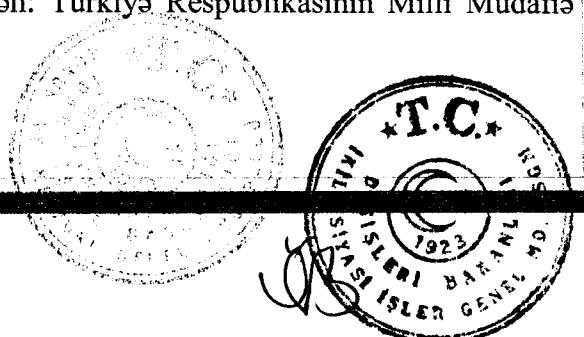
Maddə 5 İCRA QAYDALARI

1. Bu Sazişin icra olunması və tətbiq edilməsi ilə bağlı təfərrüatlar Tərəflərin daxili qanunvericiliyində göstərilən təsdiq müddətlərinə uyğun olacaqdır və bu Sazişin müddəələrinə uyğun olan tamamlayıcı və tətbiq sazişləri, anlaşma memorandumları, protokollar, müqavilələr və digər qaydalarda müəyyən ediləcəkdir.
2. Tərəflər əsasən yalnız öz müdafiə sənayeləri sahəsi ilə bağlı mövzularda əməkdaşlıq edəcəklər. Üçüncü Tərəflərin maraq dairəsinə aid olan mövzuların əməkdaşlığı daxil edilməsi Tərəflər arasında qarşılıqlı razılıq əsasında mümkün olacaqdır.
3. Əməkdaşlıq, Tərəflərin qanunvericiliyi, ehtiyacları və maraqları nəzərə alınmaqla qarşılıqlılıq prinsipinə uyğun olaraq yaradılacaqdır.
4. Tərəflər Üçüncü Tərəflərin birgə istehsal layihələrinə dəvət edilməsi mövzusunu qarşılıqlı razılıq əsasında dəyərləndirəcək və qərar verəcəkdir.
5. Hər hansı tamamlayıcı və tətbiq sazişi, anlaşma memorandumu, protokol və qayda ləğv olunduğu təqdirdə Tərəflər ləğvetməyə dair bildirişin alınmasından əvvəl başlanılmış bütün öhdəliklərini yerinə yetirməyi qəbul edirlər. Bu sənədlərdən hər hansı birinin ləğv edilməsinə dair bildiriş hər iki Tərəfdən qarşılıqlı olaraq icra ediləcək və icra edilmiş və edilməmiş öhdəliklərin siyahısını ehtiva edəcəkdir.
6. Tərəflərdən heç biri bu Sazişə uyğun və ya bu Saziş əsasında həyata keçiriləcək tamamlayıcı və tətbiq sazişləri, anlaşma memorandumları, protokollar və qaydalara uyğun olaraq bağışlanacaq, satılacaq və ya birgə istehsal ediləcək məmulatı, texniki məlumatı və sənədi əvvəlcədən yazılı təsdiq almadan hər hansı Üçüncü Tərəfə ötürməyəcəkdir.

Maddə 6 SƏLAHİYYƏTLİ ORQANLAR

Bu Sazişin icra edəcək səlahiyyətli orqanlar:

Türkiyə Respublikası Hökuməti tərəfindən: Türkiyə Respublikasının Milli Müdafiə Nazirliyinin Müdafiə Sənayesi Müşavirliyi;

Azərbaycan Respublikası Hökuməti tərəfindən: Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi.

Maddə 7 BİRGƏ KOMİSSİYA

1. Birgə Komissiyada (bundan sonra "Komissiya" adlandırılacaq) Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyinin heyətinə Milli Müdafiə Nazirliyinin müdafiə sənayesi müşaviri və ya müşavirinin müavini, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin heyətinə müdafiə sənayesi nazirinin müavini və ya səlahiyyət verdiyi nümayəndə sədrlik edəcəkdir.

2. Komissiyanın fəaliyyətini tənzimləmək və əlaqələndirmək üçün təmas nöqtələri:

Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyi Müdafiə Sənayesi Müşavirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq idarəsi;

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Hərbi-texniki əməkdaşlıq şöbəsi.

3. Komissiyada hər bir Tərəfin üzv sayı 7 (yeddi) nəfərdən artıq olmayıcaqdır. Lazım olduğu təqdirdə Komissiyaya hər bir Tərəfin Silahlı Qüvvələrindən, qurumlarından və müdafiə sənayesi təşkilatlarından mütəxəssisler daxil edilə bilər.

4. Bu Saziş çərçivəsində Komissiyanın vəzifə və səlahiyyətləri:

a. bu Sazişin 4-cü maddəsinə əsasən konkret əməkdaşlıq sahələrini təsbit etmək və müəyyənləşdirmək;

b. birlikdə həyata keçiriləcək layihələri seçmək və müstərək layihələrin icra olunması istiqamətində ən uyğun əməkdaşlıq forma və metodlarını müəyyən etmək;

c. birgə proqramların icra olunmasında əməkdaşlıq təklifinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə məlumat mübadiləsi etmək;

d. üçüncü ölkələrin birgə layihələrdə iştirakı ilə əlaqədar təkliflərini, tövsiyələrini və fikirlərini aiidiyyəti qurumlara təqdim etmək;

e. təsdiq edilmiş layihə və qərarların həyata keçirilməsi üçün lazımı sənədlərin hazırlanmasını və dərc olunmasını təmin etmək;

f. təsdiq edilmiş layihə və qərarların həyata keçirilməsini müntəzəm şəkildə nəzarətdə saxlamaq;

g. bu Sazişin icrasını qiymətləndirmək və lazımlığı təqdirdə Sazişə ediləcək dəyişikliklər ilə əlaqədar təklifləri müzakirə etmək.

5. Komissiyanın iclası ilə bağlı fəaliyyətlər Qəbul Edən Tərəfin rəsmi dəvəti ilə iclasın keçiriləcəyi tarixdən ən azı 3 (üç) ay əvvəl başlanacaqdır.

6. Komissiyanın gündəliyinə daxil olan bütün mövzular Komissiyanın iclasından ən azı 30 (otuz) gün əvvəl müəyyən edilməli və koordinasiya olunmalıdır.

7. Komissiyanın iclası ən azı 2 (iki) ildə bir dəfə birgə razılışdırılmış tarixlərdə növbəli şəkildə keçiriləcəkdir.

8. Komissiya bu Sazişin təfsirindən və icra edilməsindən irəli gələn mübahisələri 18-ci maddəyə uyğun olaraq müzakirələr yolu ilə həll edəcəkdir.

Maddə 8 **ƏQLİ MÜLKİYYƏT HÜQUQLARININ QORUNMASI**

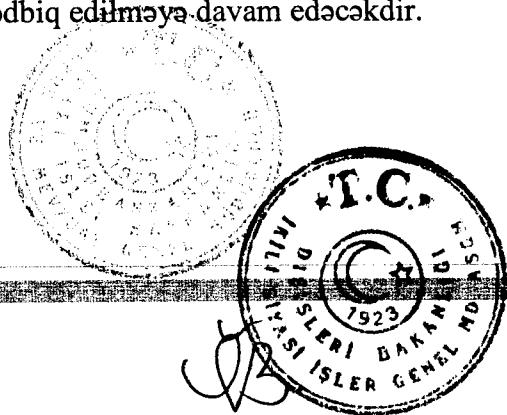
1. Tərəflərin Əqli Mülkiyyət Hüquqları, öz sərhədləri daxilində istehsal hüquqları, istehsal lisenziyasının verilməsi, Üçüncü Tərəflərə satışı, birgə layihələr çərçivəsində həyata keçiriləcək kəşflər, yeni məhsullara aid patentlərin qorunması və texnologiya ötürülməsi ilə əlaqədar hüquq və öhdəlikləri hər bir layihə üçün bağlanacaq tətbiq sazişlə müəyyən ediləcəkdir. Tərəflərin bu Saziş çərçivəsində yaradılan və ötürülən əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması milli qanunvericiliklərinə və əqli mülkiyyət sahəsində qoşulduqları beynəlxalq müqavilələrə uyğun təmin ediləcəkdir. Bu Sazişin mətnində istifadə olunan “əqli mülkiyyət” anlayışı Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatını təsis edən 1967-ci il 14 iyul tarixində Stokholmda imzalanmış Konvensiyadan 2-ci maddəsində göstərilən mənada başa düşüləcəkdir.

2. Tətbiq sazişlərində maliyyə və hüquqi öhdəliklərlə yanaşı tədqiqat, təkmilləşdirmə, istehsal, tədarük, texniki xidmətlər, kadrlar dəstəyi və infrastruktur xidmətlərindən irəli gələn xərclərdən yaranacaq qarşılıqlı borc və maddi öhdəliklərin ödəniş üsulu, yeri, zamanı və şərtlərinə dair əsaslar və üsullar ətraflı şəkildə qeyd olunacaqdır.

3. Tərəflər arasında müdafiə sənayesinə dair mübadilə edilən material və ya məlumatların hər hansı Üçüncü Tərəfə verilməsi və ya nəşr edilməsi yalnız Mənbə Tərəfin yazılı razılığı ilə mümkün olacaqdır. Tərəflər müdafiə sənayesi sahəsinə dair əməkdaşlıq çərçivəsində ictimaiyyətə və ya mətbuataya veriləcək məlumat, sənədlər və açıqlamalar barədə qarşılıqlı razılığa gələcəkdir.

4. Tərəflər bu Saziş çərçivəsində digər bir Tərəfdən təqdim edilən bütün material, mal və məlumatların yenidən istehali, surətinin çıxarılması, istifadə edilməsi və ya yayılması ilə əlaqədar əqli mülkiyyət hüquqlarına və digər məhdudiyyətlərə əməl edəcəklər.

5. Əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması ilə bağlı Konvensiyada formalaşdırılan öhdəliklər bu Sazişin ləğv edildiyindən sonra da tədbiq edilməyə davam edəcəkdir.

Maddə 9

MƏXFİ DƏRƏCƏLİ MƏLUMAT, SƏNƏD VƏ MATERIALIN QORUNMASI

1. Tərəflər aşağıda göstərilən məxfi dərəcəli səviyyələrin bərabərliyini və uyğunluğunu qəbul edirlər:

Türk dilində	Azərbaycan dilində	İngilis dilində
Çok gizli	Xüsusi əhəmiyyətli	Top secret
Gizli	Tam məxfi	Secret
Özel	Məxfi	Confidential
Hizmete özel	Xidməti istifadə üçün	Restricted
Tasnif dışı (ticari hassas)	Təsnifatdan kənar (kommersiya sırrı)	Unclassified (Commercially sensitive)

2. Hər iki Tərəf bu Sazişə istinadən əldə etdiyi məxfi dərəcəli məlumatı öz milli məxfilik dərəcəsi səviyyəsi ilə yuxarıda göstərilən məxfilik qriflərinə uyğun şəkildə işarələməyi öz öhdəliyinə götürür.

3. Tərəflər qarşılıqlı əməkdaşlığın nəticəsi olaraq əldə etdikləri və ya ötürüdükləri məxfi dərəcəli məlumatın qorunması istiqamətində öz milli qanunvericiliklərinə və bu Sazişə uyğun olaraq bütün lazımı tədbirləri həyata keçirəcək və bu növ məlumatların ən azı öz məxfi dərəcəli məlumatlarını mühafizə etdikləri səviyyədə qorunmasını təmin edəcəkdir.

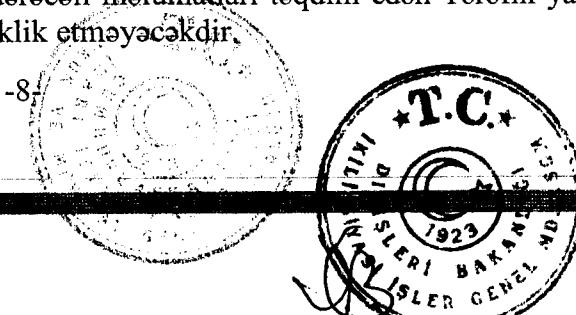
4. Alan Tərəf məxfi dərəcəli məlumatı Mənbə Tərəfin əvvəlcədən yazılı razılığı olmadan Üçüncü Tərəfə ötürülməyəcəkdir.

5. Tərəflər arasındaki qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində mübadilə və ya əldə edilən məxfi dərəcəli məlumatın özəl təşkilatlara verilməsi və ya açıqlanması və ya bu təşkilatlara aid müəssisələrdə saxlanması yalnız bilməsi zəruridir prinsipinə uyğun olaraq, bu təşkilatların ölkələrindəki təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarələridən alınmış müvafiq səviyyəli Obyektin Təhlükəsizlik Sənədinə sahib olması halında mümkündür. Məxfi dərəcəli məlumat yalnız bilməsi zəruridir prinsipinə uyğun olaraq və tam səlahiyyətləndirilmiş, təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarədən uyğun səviyyədə fərdi təhlükəsizlik sənədi almış şəxslərə açıqlanacaqdır.

6. Bu Saziş çərçivəsində Tərəflərin ölkəsindəki təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarə və/və ya qurumlar arasında mübadilə edilən və/və ya qarşılıqlı əməkdaşlıq yolu ilə əldə edilən məxfi dərəcəli məlumat yalnız ötürülmə məqsədi ilə istifadə ediləcəkdir.

7. Məxfi dərəcəli məlumatın mühafizəsi və onların açıqlanmasının qarşısının alınması məqsədi ilə Sazişdə qeyd olunan öhdəliklər bu Sazişin müddəti bitdikdən sonra da tətbiq edilməyə davam edəcəkdir.

8. Məxfi dərəcəli məlumatata verilən məxfilik dərəcəsini yalnız Mənbə Tərəf dəyişə bilər. Belə qərarlar Mənbə Tərəfindən həmin qərarları icra edən Alan Tərəfə yazılı olaraq dərhal bildiriləcəkdir. Hər iki Tərəf məxfi dərəcəli məlumatları təqdim edən Tərəfin yazılı razılığı olmadan məxfilik dərəcəsində dəyişiklik etməyəcəkdir.

9. Tərəflərin qarşılıqlı əməkdaşlığı müddətində əldə edilən məlumatə verilecək məxfilik dərəcəsi yalnız qarşılıqlı razılıq ilə müəyyən ediləcək, dəyişdiriləcək və ya ləğv ediləcəkdir. Tərəflər belə məlumatə verilecək məxfilik dərəcəsi mövzusunda razılığa gələ bilmədikləri təqdirdə hər hansı Tərəfin təklif etdiyi daha yüksək səviyyəli məxfilik qrifini qəbul edəcəkdir.

10. Tərəflər arasında məxfi dərəcəli məlumat, sənəd və kommersiya sırrı xarakteri daşıyan avadanlıq və program təminatı hökumətlərarası səviyyədə diplomatik kanallar vasitəsilə və ya Tərəflərin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarələri tərəfindən razılaşdırılmış digər kanallar vasitəsilə göndəriləcəkdir.

11. "Məxfi" və daha yüksək səviyyədə məxfi dərəcəli məlumatın istifadə olunduğu hər bir layihə üçün imzalanacaq müqaviləyə əlavə olaraq layihə çərçivəsində təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətində görüləcək tədbirləri ehtiva edən layihə təhlükəsizliyi təlimatı hazırlanacaqdır.

12. "Məxfi" və ya yüksək səviyyəli məxfi dərəcəli məlumatın ötürülməsi hər bir layihə üçün hazırlanacaq layihə təhlükəsizliyi təlimatında qeyd olunan üsul və qaydalara əsasən həyata keçiriləcəkdir.

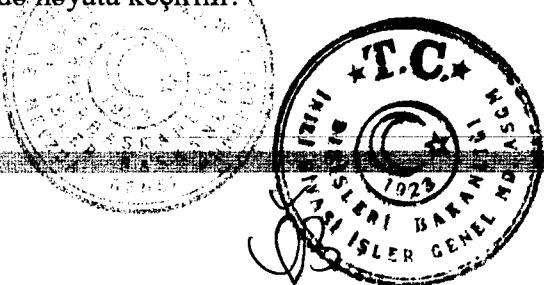
13. "Məxfi" qrifədək işarələnən məxfi dərəcəli məlumat, Sənəd və Material milli qanunvericiliyə uyğun olaraq məhv ediləcəkdir.

14. Digər Tərəfin təşkilati ilə məxfi dərəcəli müqavilə imzalamaq istəyən və ya öz təşkilatların birinə məxfi dərəcəli layihə çərçivəsində digər Tərəfin ərazisində məxfi dərəcəli müqavilə bağlamaq səlahiyyəti vermək istəyən Tərəf, təklif edilən təşkilatın müvafiq təhlükəsizlik təsnifatlı məxfi dərəcəli məlumatı əldə etmək səlahiyyəti verən obyektin təhlükəsizlik sənədinə sahib olmasına dair təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsi vasitəsilə digər Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsindən əvvəlcədən yazılı təsdiq almalıdır.

15. Mahiyyət etibarilə təsnifatdan kənar, kommersiya baxımından həssaslıq tələb edən və ya mülkiyyət hüququnu özündə əks etdirən sənədlər kommersiya sırrı kimi işarələnəcəkdir.

16. Məxfi dərəcəli məlumatın yayılması və ya yayılma ehtimalı olduğu halda və yaxud belə məlumat səlahiyyətsiz bir şəxsə açıqlandığı təqdirdə məxfi məlumatın yayıldığı və ya yayılmış ola biləcəyi yerdəki Tərəf milli qanun və qaydalara uyğun olaraq bütün lazımı tədbirləri həyata keçirəcək və yaranmış vəziyyətlə bağlı alınmış tədbirlər və onların nəticələri barədə digər Tərəfi dərhal məlumatlaşdıracaqdır.

17. Məxfi dərəcəli məlumatata və ya bu məlumatların mühafizə olunduğu, yaxud da istifadə edildiyi sahələrə daxil olmayı tələb edən ziyarətlər yalnız ziyarətçinin müvafiq məxfilik dərəcəsində fərdi təhlükəsizlik sənədi və bilməsi zəruridir prinsipinin olması şərtidə ev sahibi olan ölkənin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsindən ilkin yazılı icazə alındıqdan sonra ziyarət prosedurları çərçivəsində həyata keçirilir.

18. Birgə əməkdaşlıq layihələri çərçivəsində Tərəflərdən hər birinin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsi tərəfindən verilən fərdi təhlükəsizlik sənədi və obyektin təhlükəsizlik sənədi digər Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsi tərəfindən sənədi verən Tərəfin təhlükəsizlik üzrə səlahiyyətli idarəsinin yazılı təsdiqi ilə etibarlı hesab ediləcəkdir.

Maddə 10 KEYFİYYƏT ZƏMANƏTİ

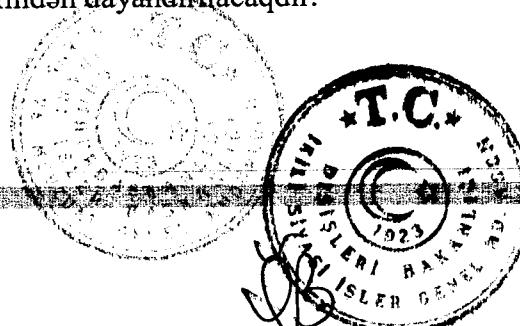
Tərəflər qarşılıqlı razılığa gəldikləri təqdirdə, keyfiyyət zəmanəti mövzusunda əməkdaşlıq Tərəflər arasında imzalanacaq digər sazişlə tənzimlənəcəkdir. Söyügedən sazişin qüvvəyə minməsinə qədər mövzu ilə əlaqədar müvafiq üsul və ümumi prinsiplər, Tərəflərin aidiyəti təşkilatları arasında onların daxili qanunvericiliklərinə uyğun olaraq bağlanacaq müqavilələrlə müəyyən olunacaqdır.

Maddə 11 TƏRƏFLƏRİN DİGƏR BEYNƏLXALQ MÜQAVİLƏLƏRDƏN İRƏLİ GƏLƏN ÖHDƏLİKLƏRİ

Bu Sazişin müddəaları hər bir ölkənin tərəf olduğu digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərinə təsir göstərməyəcək və digər dövlətlərin legitimliyinə, mənafelərinə, təhlükəsizliklərinə və ölkənin ərazi bütövlüyünə qarşı istifadə olunmayacaqdır.

Maddə 12 HÜQUQİ MƏSƏLƏLƏR

1. Qonaq heyət ilə himayədə olan şəxslər giriş, qalma və çıkış da daxil olmaqla, Qəbul edən Tərəfin ərazisində olduqları müddətdə Qəbul edən Tərəfin qüvvədə olan qanunlarına, qaydalarına, həmçinin cinayət mühakiməsinə tabe olmalıdırlar.
2. Qəbul edən Tərəf, qonaq heyət və ya himayədə olan şəxslərdən hər hansıa birinin saxlanılması və ya həbs edilməsi hallarında Göndərən Tərəfə dərhal yaranmış şəraitlə bağlı məlumat verəcəkdir.
3. Qonaq heyət və ya himayədə olan şəxslərdən hər hansı biri Qəbul edən Tərəfin ərazisində rəsmi istintaqa və ya cinayət məsuliyyətinə cəlb edilərsə, həmin şəxs Qəbul edən Tərəfin vətəndaşlarına təmin etdiyindən az olmamaq şərtlə ümumi olaraq qəbul edilmiş müvafiq hüquqi müdafiədən istifadə etmə hüququna malik olacaqdır.
4. Qonaq heyət Qəbul edən Tərəfin qanunlarını pozduğu təqdirdə onun fəaliyyətləri 6-cı maddədə göstərilən səlahiyyətli idarələr tərəfindən dəvəndiriləcəkdir.

5. Göndərən Tərəf qonaq heyətin nizam-intizam üzrə mühakimə səlahiyyətini Qəbul edən Tərəfin ölkəsində özündə saxlayacaqdır.

Maddə 13 İNZİBATİ MƏSƏLƏLƏR

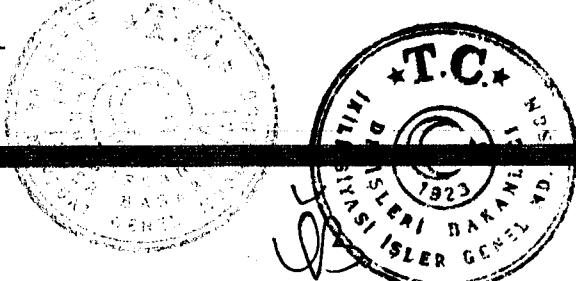
1. Qonaq heyətə bu Sazişdə müəyyən edilmiş və ya bu Sazişə əsasən imzalanacaq tamamlayıcı və tətbiq sazişləri, anlaşma memorandumları, protokollar və qaydalarla müəyyən ediləcək vəzifələrdən başqa digər vəzifələr verilməyəcəkdir.
2. Qəbul edən Tərəf lazımi hallarda bu Sazişdə göstərilən fəaliyyətlərin icrası üçün zəruri təchizatın təmin edilməsinə çalışacaqdır.

Maddə 14 MALİYYƏ MƏSƏLƏLƏRİ

1. Bu Saziş çərçivəsində olan əməkdaşlıq fəaliyyətlərinin icra edilməsi məqsədi ilə səlahiyyətləndirilmiş qonaq heyətin əmək haqqı, qalma, iaşə xidməti, nəqliyyat, gündəlik və digər maliyyə xərclərinə Göndərən Tərəf cavabdeh olacaqdır.
2. Fəaliyyətlərin ödənişsiz və ya cari və ya güzəştli qiymətlərlə icra edilməsinə qanunvericilik çərçivəsində Qəbul edən Tərəf qərar verəcəkdir.
3. Qonaq heyət Qəbul edən Tərəfin ərazisini tamamilə tərk etdikdə öz borcları ilə birlikdə himayəsində olan şəxslərin də borclarını ödəyəcəkdir. Borclar qonaq heyət tərəfindən ödənilmədiyi və/və ya qonaq Heyət gözlənilmədən geri çağırıldığı təqdirdə, Qonaq Heyətin və himayəsində olan şəxslərin borcları Qəbul edən Tərəfin tərtib etdiyi fakturaya əsasən Göndərən Tərəf tərəfindən ödəmə tarixinə olan valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq ABŞ dolları ilə ödəniləcəkdir.
4. Qonaq heyət və himayəsində olan şəxslər giriş, qalma və çıxış müddətində Qəbul edən Tərəfin hüvədə olan vergi qanunvericiliyinə tabe olacaqdır.

Maddə 15 DİGƏR MÜDDƏALAR

1. Göndərən Tərəf lazımlı bildiyi təqdirdə heyəti geri çağrımaq hüququnu özündə saxlayır. Qəbul edən Tərəf belə bir tələb alan kimi heyətin geri qayıtması üçün bütün zəruri tədbirləri görəcəkdir.
2. Qonaq heyət və ya himayədə olan şəxslərdən biri vəfat etdiyi təqdirdə Qəbul edən Tərəf Göndərən Tərəfi məlumatlaşdıracaq, cənazəni ölkəsindəki ən yaxın beynəlxalq hava limanına nəql edəcək və göndərilənə qədər müvafiq tibbi-sanitariya tədbirləri icra edəcəkdir. Bu çərçivədə bütün xərclər qonağı Qəbul edən Tərəfdən ödəniləcəkdir.

Maddə 16

ZƏRƏR/ZİYAN VƏ TƏZMİNATLAR

1. Tərəflərdən hər biri qonaq heyətin vəzifəsini icra etdiyi zaman qarşı Tərəfin mallarına verdiyi zərərlərə görə kompensasiya ödəyəcəkdir.
 2. Qəbul edən Tərəfin, qonaq Heyətin və himayədə olan şəxslərin özlərinə və mallarına qəsdən və ya ehtiyatsızlıqdan dəymiş zərər və ziyana görə kompensasiya tələblərinin həllində Qəbul edən Tərəfin qanunları tətbiq ediləcəkdir.
 3. Qəsd və ya kobud ehtiyatsızlıq olmadığı təqdirdə, Tərəflərdən hər biri rəsmi işlərini icra edərkən onun heyət üzvü yaralanarsa və ya vəfat edərsə, digər Tərəfə olan tələblərinindən imtiyad edəcəkdir.

Maddə 17

GÖMRÜK VƏ PASPORT PROSEDURLARI

1. Qonaq heyət ilə himayədə olan şəxslər Qəbul edən Tərəfin ölkəsində əcnəbilərə münasibətdə tətbiq edilən qaydalara tabe olacaqdır.
 2. Qonaq heyət və himayədə olan şəxslərin Qəbul edən Tərəfin ölkəsinə giriş və çıxışlarında Qəbul Edən Tərəfin qanunvericiliyində nəzərdə tutulan gömrük və pasport prosedurlarına əməl etməlidirlər. Eyni zamanda, Qəbul edən Tərəf qanunvericiliyi cərçivəsində lazımi inzibati islərdə köməklik göstərəcəkdir.

Maddə 18

MÜBAHİSƏLİ MƏSƏLƏLƏRİN HƏLLİ

1. Tərəflər bu Sazişin təfsiri və tətbiqi zamanı yaranan mübahisələri beynəlxalq məhkəməyə, arbitraja və ya Üçüncü Tərəfə göndərmədən 7-ci maddəyə əsasən yaradılmış Komissiyada müzakirələr yolu ilə həll edəcəklər. Mübahisələrin həlli zamanı Tərəflər öhdəliklərini yerinə yetirməyə davam edəcəklər.
 2. Mübahisə Komissiyada müzakirəyə qoyulduğdan sonra 90 (doxsan) gün müddətində həllini tapmadığı təqdirdə Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyinin müdafiə sənayesi müşaviri və Azərbaycan Respublikasının müdafiə sənayesi nazirinin müavini səviyyəsində müzakirə ediləcəkdir. Bu halda mövzu ilə bağlı Tərəflərin aidiyyəti orqanlarına məlumat verildikdən sonra 30 (otuz) gün müddətində müzakirələrə başlanacaq, sonrakı 45 (qırx beş) gün müddətində nəticə alınmadığı təqdirdə, Tərəflərdən hər biri bu Sazişin 21-ci maddəsinin 2-ci hissəsinə əsasən bu Sazişi ləğv edə biləcəkdir.

Maddə 19 ƏLAVƏ VƏ DƏYİŞİKLİKLER

1. Tərəflərdən hər biri lazım olduğu təqdirdə bu Sazişin dəyişdirilməsini və ya nəzərdən keçirilməsini diplomatik kanallar vasitəsilə təklif edə bilər. Yazılı təklifin alındığı tarixdən etibarən 30 (otuz) gün müddətində müzakirələr başlayacaqdır. 90 (doxsan) gün müddətində nəticə əldə edilmədiyi təqdirdə Tərəflərdən hər biri bu Sazişin 21-ci maddəsinin 2-ci hissəsinə əsasən bu Sazişi ləğv edə biləcəklər.
2. Razılışdırılmış əlavə və dəyişikliklər bu Sazişin qüvvəyə minməsini tənzimləyən 20-ci maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minir. Bütün əlavə və dəyişikliklər yazılı şəkildə həyata keçiriləcəkdir.

Maddə 20 TƏSDİQ VƏ QÜVVƏYƏMİNMƏ

Bu Saziş Tərəflərin təsdiq və qüvvəyəminmə üçün zəruri olunan dövlətdaxili prosedurlarının tamamlandığını diplomatik kanallar vasitəsilə bildirdikləri sonuncu yazılı bildirişin alındığı tarixdə qüvvəyə minəcəkdir.

Maddə 21 QÜVVƏDƏOLMA MÜDDƏTİ VƏ LƏĞVETMƏ

1. Bu Saziş qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən 5 (beş) il müddətində qüvvədə olacaqdır. Tərəflərdən hər hansı biri bu Sazişin müddətinin bitməsinə ən azı 90 (doxsan) gün qalmış onu ləğv etmək barədə digər Tərəfə diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı bildiriş göndərmədiyi təqdirdə, bu Saziş avtomatik olaraq növbəti 1 (bir) illik müddətlərə uzadılır.
2. Bu Sazişə əlavə və ya dəyişiklik edilməsində, yaxud mübahisənin həllində Tərəflər arasında razılıq əldə edilmədikdə, Tərəflərdən hər biri bu Sazişi diplomatik kanallar vasitəsi ilə göndərilən yazılı bildiriş ilə ləğv edəcəkdir. Bu Saziş belə bildirişin alındığı tarixdən 90 (doxsan) gün sonra qüvvədən düşmüş hesab edilir.
3. Ləğvetmənin şərtləri bu Sazişin ləgvindən əvvəl qərarlaşdırılmış və icra edilməkdə olan layihə, program və müqavilənin həyata keçirilməsinə təsir göstərməyəcəkdir.
4. Bu Saziş qüvvəyə mindikdən sonra, iki ölkə arasında 2000-ci il 20 sentyabr tarixində imzalanmış “Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”-i əvəz edəcəkdir.

Bu Saziş Bakı şəhərində 2017-ci il 31 oktyabr tarixində, Türk və Azərbaycan dillərində, hər biri eyni hüquqi qüvvəyə malik olan iki əsl nüsxədə öz hökumətləri tərəfindən müvafiq qaydada səlahiyyət verilmiş və altında imzaları olan şəxslər tərəfindən imzalanmışdır.

Türkiyə Respublikası
Hökuməti adından

Nuraddin CANIKLİ
Milli Müdafiə Naziri

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti adından

Zakir HƏSƏNOV
Müdafiə Naziri

